Mötesanteckningar samråd funktionshinder 201112

Mötesdatum: 2020-11-12

Tid: Klockan 13.30 – 16.30

Plats: Digitalt möte

Deltagande organisationer

Astma- och Allergiföreningen i Västra Götaland.
DHR Region Västra Götaland
Diabetesföreningen Västra Götaland
FUB
Funktionsrätt Skaraborg/HRF Västra Götaland
Hjärnkraft
NSPHiG
SRF Göteborg
SRF Älvsborg
Unga rörelsehindrade Göteborgsklubben
VGDL

Övriga deltagare

Amanda Brown-Stjärnå (M), beredningen för mänskliga rättigheter
Stig-Olov Tingbratt (C), beredningen för mänskliga rättigheter
Patrik Karlsson (KD), beredningen för mänskliga rättigheter
Jenny Askåsen, samordnare fysisk tillgänglighet, Tillgänglighetsenheten, Västfastigheter
Åsa Kågeson, regionutvecklare TD-enheten, Tillgänglighetsenheten, Västfastigheter
Åsa Olsson, regionutvecklare avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Dagordning

1. Incheckning

Incheckningen är i form av ett upprop för att se och höra att deltagarna är på plats och att tekniken fungerar.

2. Dagordningen godkändes

Två frågor anmäldes till övriga frågor. Se punkt 11

3. Föregående mötesanteckningar godkändes

4. Svar på inkomna frågor:

Fråga 1. Återskapa en relevant regional taltidning

Representanter från SRF Göteborg har träffat Jenny Berner, enhetschef på Kultur och Samhälle, Förvaltningen för kulturutveckling, Västra Götalandsregionen. För tio år sedan fick Centrum för Tillgänglig Information (CTI – En del av ”Kultur i Väst”) ett tilläggsuppdrag gällande en regional taltidning - Ljudmagasinet. Taltidningen har sedan dess förändrat sin inriktning och anses nu helt ha tappat sin relevans för personer med synnedsättning, den grupp som vid uppdragets bildande var den primära målgruppen. Taltidningsuppdraget var en av flera punkter i tilläggsuppdraget, som gällde verksamhet för personer med synnedsättning i regionen, så som exempelvis även syntolkning och punktskrift. Taget ur sitt sammanhang nämns däremot inte längre denna målgrupp i det specifika målet och Ljudmagasinet arbetar inte idag med någon specifik målgruppsdefinition. Tilläggsuppdraget slog även fast att det skulle finns en referensgrupp för taltidningens innehåll, vilket fortfarande inte finns. Synskadades Riksförbund önskar att samrådet bevakar och följer upp detta om inte Kultur och samhälle tar till sig av kritiken och på nytt tolkar uppdragsbeskrivningen. Möjligen kan det i så fall krävas ett nytt uppdrag som klargör hur taltidningen är främst en central informationskälla och demokratisk förutsättning för personer med synnedsättning.

Fråga 2. Organisationsbidrag

SRF (Synskadades riksförbund) Älvsborg påpekar att i samband med nya riktlinjer för organisationsbidrag antogs 2017, har det ekonomiska stödet succesivt minskat med 80%. Riktlinjerna tar inte hänsyn till de extrautgifter som föreningarna har beroende på vilken funktionsnedsättning den företräder, utan det är antalet medlemmar som är den styrande faktorn. Föreningarna skulle ha deltagit i

framtagandet av riktlinjerna inte bara varit rådgivande via samrådet. Det borde ha gjorts en konsekvensanalys av vad beslutet innebar för föreningarna. Riktlinjerna fungerar dåligt för föreningar som har merkostnader för sin verksamhet. SRFs föreningar märker av ökade krav från till exempel VGRs syncentraler, att de exempelvis ska lära nya patienter hur de ska använda Iphone. Utgifterna i samband med det ska täckas genom föreningens organisationsstöd.
Nuvarande riktlinjer ”Organisationsstöd för mänskliga rättigheter” antogs 2019 och utbetalningarna är treåriga. De betalas ut under åren 2020, 2021 och 2022.
Kommentarer från samrådet:

- Det som borde vara styrande för organisationsstödet är vad föreningen gör och vilken nytta föreningen gör.
- Det är orättvist nu att en liten förening som gör stor nytta får betydligt mindre stöd än en med många medlemmar som kanske inte gör så mycket.
- Föreningarna har mycket olika behov. En del behöver större lokaler när de träffas, andra behöver köpa in hårdare papper och skicka ut brev med information i punktskrift eller en CD.
- Göteborgs stad ger ekonomiskt stöd utefter de underlag som föreningarna skickar in där de preciserat den summa de behöver för att kunna bedriva sin planerade verksamhet. På nationell nivå, Socialstyrelsen, finns det ett merkostnadsbidrag som kan komplettera grundbidrag, medlemsbidrag, föreningsbidrag och medel för samarbete.
- Om föreningen gör extra insatser för VGRs verksamheter kan de söka IOP (Idéburet offentligt partnerskap)
- Råd från några av samrådets föreningar: Gör om och gör rätt

Fråga 3. Bokning

- Idag finns det vissa linjer/flexlinje som man måste ringa och boka, oftast en timma innan. Det borde finnas möjlighet att boka buss i app på något sätt.
- Göteborgs stads serviceresor har en app för att boka flexlinje och färdtjänst i Göteborg och Mölndal via Göteborgs Stad tjänst
- Västtrafiks ”Boka resa” app kommer så småningom möjliggöra bokning för Lerums och Uddevallas flexlinjer
- Västtrafiks allmänna anropsstyrda trafik (vissa landsvägsbussar och exempelvis buss 27 mot Volvo Torslanda) – kan inte erbjuda bokning via app i nuläget eftersom Västtrafiks system inte klarar det

5. Tema Tillgänglighetsenheten Västfastigheter

Åsa Kågeson regionutvecklare TD tillgänglighetsdatabasen och Jenny Askåsen samordnare för fysisk tillgänglighet berättar om den nya Tillgänglighetsenheten.

Jenny är certifierad tillgänglighetskonsult, arkitekt och arbetsterapeut och lägger stor tonvikt på den fysiska miljöns betydelse. Tillgänglighetsenheten arbetar under område fastighetsförvaltning i nära samarbete med Utemiljö, parkering och hållplats.
Flytten från Koncernkontoret till Västfastigheter innebär bland annat att:

- Kompetenscentrum för fysisk tillgänglighet i byggd miljö inom VGR är nu samlat på Västfastigheter
- Fastighetsnämnden ansvarar för ”Tillgängliga och användbara miljöer, riktlinjer och standarder för fysisk tillgänglighet” (i den följande texten kallad VGRs riktlinjer)
- VGRs riktlinjer ligger till grund för TD Tillgänglighetsdatabasen.
- Tillgänglighetsperspektivet stärks inom Västfastigheter.

Tillgänglighetsenhetens ansvarsområden är bland annat att:
Förvalta VGRs riktlinjer:

- Tydliggöra vad som är lagkrav och vad som är VGRs utökade tillgänglighetskrav
- Riktlinjen är kravställande
- Syftestexten skapar förståelse
- Standarden är exempel på tillgänglighet och tillämpning i text
- Skisser är exempel på tillämpning på planvy och väggvy
- Planering för annat format på dokumentet som gör det mera lättläst
- Arbeta fram nya riktlinjer tillsammans med kollektivtrafiken, kulturen med flera.
- Få in VGRs riktlinjer i gestaltningsprogrammen
- Integrera VGRs riktlinjer i verktyg i program för teknisk standard PTS i rumsfunktionsprogram (främst vårdrum) och typrumsritningar.
- Strama upp avstegshanteringen det vill säga när det görs avsteg från VGRs riktlinjer. Varför görs avsteget? Vilka stöd finns utifrån bygglagstiftning? Ska synliggöras för fastighetsnämnden.

Riktlinjerna utgår från individen i den byggda miljön men också de som utvecklar verksamheten ansvarar för tillgängligheten, alla delar som inte är påverkar byggnaden. Det kan handla om lös inredning/utrustning, växter, allergier och att kunna orientera sig.

TD Tillgänglighetsdatabasen

- TD är ett verktyg för inventering som gör att verksamheter kan visas på webben för allmänheten. Den kan också generera rapporter baserade på olika regelverk som efter analys av en tillgänglighetssakkunnig person kan användas som underlag för eventuellt åtgärdsarbete.
- Drifta och utveckla TD
- Sluta avtal, utbilda och ge support till externa avtalsparter i TD.

Tillgänglighetsenheten ska utbilda personal i Riktlinjerna inom:
Projekt, Förvaltning och drift/underhåll utifrån:

-Uppdrag
-Roller
-Skeden

Tillgänglighetsenheten (TE) kommer att presentera sig genom att informera Västfastigheters olika enheter om VGRs riktlinjer och övriga uppdrag på enheternas arbetsplatsträffar APT.

Tillgänglighetsenhetens uppdrag är under uppbyggnad med slutmålet tillgängliga och användbara miljöer.

Kommentar från samrådet:

- Bygg rätt från början! Bygg enligt universell utformning. Ta hänsyn till osynliga funktionsnedsättningar. Undvik parfymerad tvål och heltäckningsmattor. I stället för mjuk matta som dämpar ljud, bygg med ljuddämpande plattor.
- Samråd med funktionshindersföreningar.

Tillgänglighetsenheten:
Universell utformning är det vi försöker göra. VGRs riktlinjer har använts som ett textdokument och med hjälp av TD har vi följt upp resultatet. Vår plan är att rikta utbildningar i olika skeden av byggprocessen och till olika yrkesroller. Vi kommer att gå in och granska mer detaljerat vid vissa tillfällen under byggprocessen, för att kunna rätta till tidigt och föra en diskussion med ansvariga.

Kommentarer från samrådet:
Personer med intellektuell funktionsnedsättning glöms ofta bort och blir diskriminerade. Viktigt att tänka på att de kan behöva hjälp med att tolka miljön. Använd färger och symboler istället för text eller komplettera med dem.

Tillgänglighetsenheten: Därför är det viktigt att komma in i tid i gestaltningsprogrammen och att rikta utbildningar till de som jobbar med dem. Viktigt att få insikter om vad det innebär att ha olika funktionsnedsättningar.

Kommentar från samrådet: TD har jobbat föredömligt tidigare med att ta in våra synpunkter och vi har också varit med och utbildat i olika sammanhang. Integrera gestaltningsprogram i all nybyggnation.

Tillgänglighetsenheten: När vi utbildar ska personer med funktionsnedsättning vara med.

Kommentar från samrådet: Viktigt att vara med från start, när vi kommit in har det redan planerats och det är svårt att påverka. Använd oss inom organisationerna, vi är proffs på vårt.

Tillgänglighetsenheten: Det man beställt i en byggprocess och det som levereras ska följas upp. Om det blir fel – var gick det fel? Kraven ska finnas tydligt i VGRs riktlinjer och i verktygen. De ska inte kunna misstolkas. Viktigt att ställa krav till rätt instans i rätt skede.

Kommentar från samrådet: När det gäller hörbarhet och teleslingor har man tyvärr anlitat företag som inte kan detta. Det är viktigt att anlita professionella företag! Det är också viktigt att teleslingornas funktions testas och underhålls. Till exempel har det varit problem då vi hyrt en av folkhögskolorna.

Tillgänglighetsenheten: Det är viktigt att förvaltare för drift och underhåll är kunniga i riktlinjerna och de krav som står där.

Kommentar från samrådet: Det finns faktorer – känslan – det behöver visualiseras. Få in det.

Tillgänglighetsenheten: Riktlinjerna är ett långt textdokument. En individ tittar utifrån sina förutsättningar. Det går inte att få in via lagar utan det kan man få med hjälp av individer med egen erfarenhet som kan ge insikter som är viktiga för utformningen.

Kommentar från samrådet: Riktlinjerna är bra men med lite ovilja kan man ändå bygga till exempel en otillgänglig toalett. Engagera funktionshindersföreningar i ett tidigt skede.

Tillgänglighetsenheten: Högsbo sjukhus kan vara ett exempel – projektledare samverkar med fastighetsförvaltare och de ansvariga på Västfastigheter för planering av utemiljön. Det behövs en dialog med alla som ansvarar för olika delar av utemiljön.
Man ska som patient kunna ta sig från sitt hem till sjukhuset utan att veta var tomtgränsen går och inte behöva veta vem det är som ansvarar för utemiljö respektive innemiljö, Göteborgs stad eller VGR.

Kommentar från samrådet: Bra berättat! Låter väldigt bra. Plocka ned en miljö/modul i Cadverktyget. Hur tung är dörren, färger och symboler.

Tillgänglighetsenheten: Vi räknar med återkoppling från samrådet och från andra. Vi önskar att ha regelbundna avstämningar med samråd funktionshinder.

6. Paus

7. Återkoppling av tidigare ärenden

Koordination mellan huvudmännen för kollektivtrafik och sjukresor (Västra Götalandsregionen) och färdtjänst (kommunerna).
Uppdrag från presidiet att inkomma med kort faktaredogörelse:

- Vad är kärnfrågan?

Det handlar om hela resan från hemmet till målet för resan. Att påverka att det blir en överlappning av de olika huvudmännens ansvar, så att den enskilde resenären alltid kan känna sig trygg med att oavsett om det är Västtrafik som ansvarar för kollektivtrafik, sjukresor och färdtjänst i 45 kommuner i Västra Götaland eller färdtjänsten i Göteborg, Borås, Ulricehamn eller Tranemo så finns det ett samarbete dem emellan så att resenären aldrig blir stående utan hjälp. Det finns också ekonomiska och miljömässiga besparingar att göra med att samordna de olika trafikslagen.

I samband med trafikfrågan tar samrådet också upp att färdtjänst inte tillåter att det sitter en resenär i framsätet på grund av risk för Coronasmitta. Istället måste det ibland sitta tre resenärer i baksätet.

Frågan om intyg för att åka sjukresa till vårdtillfället har behandlats på Hälso- och sjukvårdsstyrelsens samrådsmöte på förmiddagen.

Sammanfattningsvis är önskemålet en återgång till det gamla systemet då det räckte att personen hade ett färdtjänstintyg för att i samband med ett vårdbesök kunna åka sjukresa.

8. Information från beredning mänskliga rättigheters sammanträden

200909

- Återkoppling på samråd funktionshinders frågor om hur VGR säkerställer tillgänglighet och användbarhet genom hela byggprocessen. Bifogas.
- Utvecklingsuppdrag Barnkonventionen som lag.

201015

- Människorättsstipendiat resultat se regionstyrelsens beslut 10 november 2020

Beslut regionstyrelsen 10 november 2020

- Parasportstipendiater se regionstyrelsens beslut 10 november 2020

Beslut regionstyrelsen 10 november 2020

- Återrapport av uppdrag att se över priser och stipendier kopplade till regionstyrelsens arbete för social hållbarhet
- Delfinansiering av forskningsstudien STARS tvåårsuppföljning av barns och ungas livsvillkor, stress och hälsa

9. Information:

Från föreningarna: Patientportalen FVM Framtidens vårdinformationsmiljö

Diabetesföreningen har en representant i en av Framtidens vårdinformationsmiljö FVMs så kallade ”strömmar”. Det är i arbetet med att ta fram innehållet i en patientportal. Patienten själv ska kunna lägga in information i patientportalen. Förslag på innehåll är

- Viktigt att veta om mig
- Min berättelse
- Förberedelser inför mitt besök
- Mina överenskommelser och planer

Under dessa rubriker finns ytterligare stödord för att tydligt kunna beskriva sina önskemål och behov.
Det finns ytterligare fem patientrepresentanter i andra delar av uppbyggnaden av FVM.
Information om FVM Framtidens vårdinformationsmiljö

Från VGR: Regiongemensamma kallelser

Under 2016-2018 pågick ett arbete i VGRkallat e-brev Elvis som gick ut på att arbeta fram regiongemensamma kallelser och brev för Västra Götalandsregionens vårdinstanser. Avdelning mänskliga rättigheter fick som uppgift 2016 att granska dessa utifrån tillgänglighet och klarspråk. Kallelserna anpassades utifrån dialoger med invånargrupper och de samråd som kommittén för mänskliga rättigheter hade med föreningar från funktionshindersrörelsen, nationella minoriteter, hbtq, barnrätt och mänskliga rättigheter. Dessa kallelser har aktualiserats och ligger till grund för det pågående arbetet att ta fram regiongemensamma kallelser till framtidens vårdinformationsmiljö.

10. Övriga frågor

- Förslag från företrädare i samrådet: VGR borde skapa en plattform där remissförslag till alla styr- och måldokument placeras. Från den kan alla som vill hämta remissförslagen och lämna remissvar. Förslaget bygger på Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning Artikel 4 Allmänna åtaganden. Enligt punkt 3 ska konventionsstaterna i utformning och genomförande av lagstiftning och riktlinjer för att genomföra konventionen och i andra beslutsfattande processer angående frågor som berör personer med funktionsnedsättning nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning, däribland barn med funktionsnedsättning, genom de organisationer som företräder dem.

- Västra Götalands dövas länsförbund bjöd in till en teaterföreställning på teckenspråk, tyst teater med efterföljande paneldebatt. Samtalet handlade till stor del om problematiken inom äldreomsorgen om en eller flera boende är döva och kompetensen saknas hos personalen.

11. Är det något från dagens möte som ska lyftas vidare till beredning mänskliga rättigheter via presidiet?

Nej

12. Teman till kommande samrådsmöten

- Förvaltningen för kulturutveckling: Konsulent Tillgänglighet, Kultur och samhälle
- HR Jobb i VGR
- Mål för social hållbarhet

13.Utcheckning, reflektion över dagens möte

Utcheckning utgår på grund av tidsbrist och ordförande tackar för ett intressant och givande möte.

Nästkommande möten:

Digitala möten våren:
18 mars 13.30 – 16.30
20 maj 13.30 – 16.30
Vi kan idag inte säga vilken form av möten det kan bli till hösten, digitala eller fysiska. Återkommer om det.

Beredning för mänskliga rättigheter

Sammankallande
Beredningen för mänskliga rättigheter
Västra Götalandsregionen

Kontaktperson
Åsa Olsson
asa.olsson@vgregion.se
0705-405366